

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов (ПБ)
«01.02» 2021р.

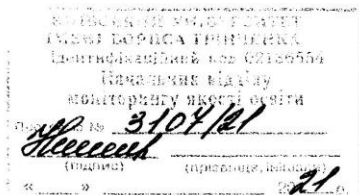
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика навчання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура»

Змістовий модуль «Оздоровчі технології та методики виховання дітей
з ТПМ»

для студентів

спеціальності	016 Спеціальна освіта (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня	перший (бакалаврський (назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми	016.00.01 Логопедія (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації (за наявності)	_____ (назва спеціалізації)

Київ – 2021

Розробники:

Скрипник Тетяна Вікторівна, доктор психологічних наук, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Тищенко Людмила Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Заєркова Наталія Анатоліївна, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Викладачі:

Скрипник Тетяна Вікторівна, доктор психологічних наук, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Тищенко Людмила Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол від 20.01.2021 № 1.

Завідувач кафедри _____ (Олена Мартинчук)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми _____)

(назва освітньої програми)

_____. _____. 20__ р.

Керівник освітньої програми _____ (Наталія Бабич)

(підпис)

Робочу програму перевірено

01.02.2021 р.

Заступник директора/декана _____ (Роман Павлюк)

(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Змістовий модуль «Оздоровчі технології та методики виховання дітей з ТПМ»		
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60	
Курс	2	
Семестр	2	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, в тому числі:	60	
Аудиторні	28	
Модульний контроль	4	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	28	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формувати у студентів базові знання щодо традиційних та інноваційних оздоровчих технологій та особливості їх застосування задля збереження та зміцнення фізичного і психічного здоров'я дітей з ТПМ шляхом продуманого використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя; формування відповідної професійної компетентності й професійних якостей фахівця з розвитку мовлення.

Завдання:

– формувати загальні компетентності: світоглядну, громадянську, комунікативну, міжособистісну взаємодію, інформаційно-комунікаційну, креативну, аналітичну, науково-дослідницьку, самоосвітню;

– формувати фахові компетентності: організаційну, теоретико-методологічну, психолого-педагогічну, методичну, спеціально-педагогічну, спеціально-методичну, медико-біологічну, ерготерапевтичну, психолінгвістичну, проєктуальну, діагностико-корекційну, консультативну, логодіагностичну, логокорекційну, деонтологічну, компетентність у сфері інклюзивного навчання;

3. Результати навчання за дисципліною:

- Здатність продемонструвати знання теоретичних засад загальної та спеціальної педагогіки; розуміння особливостей та закономірностей розвитку дітей з тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ), особливостей корекційно-компенсаторної допомоги цим дітям.
- Здатність продемонструвати базові знання щодо методів, прийомів та методик психодіагностики фізичного стану дітей з ТПМ; здійснити адекватний підбір діагностичного інструментарію в конкретній ситуації; провести психолого-педагогічну діагностику дітей різного віку з порушеннями мовлення та узагальнити результати дослідження
- Знати і розуміти організацію фізкультурно-оздоровчої роботи для дітей з ТПМ; уміти визначати і творчо використовувати педагогічні надбання щодо організації занять оздоровчого напрямку, застосовування відповідного обладнання.
- Вміти формулювати завдання, актуальне для дитини з ТПМ, впроваджувати новітні технології, регулювати фізичне, психічне, емоційне навантаження за рахунок

використання оздоровчих технологій, орієнтуватися у методах заохочення та вироблення у дітей мотивації щодо виконання необхідних процедур і вправ тощо;

- Уміння продемонструвати здатність працювати в команді та співпрацювати з батьками дітей з ТПМ, а також іншими фахівцями задля налагодження їхнього дієвого супроводу і підвищення якості їхнього життя;
- Бути здатним вчитися та оволодівати сучасними знаннями; уміти знаходити та аналізувати літературу з питань організації оздоровчого освітнього процесу.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Особливості ерготерапії як методу відновлення рухових, когнітивних, емоційних та психічних можливостей людини							
Тема 1. Основні ідеї ерготерапії щодо створення сприятливого середовища для здоров'я осіб з функціональними обмеженнями і підвищення якості їхнього життя	8	2	2	-	-	-	4
Тема 2. Розроблення актуальних цілей фізичного розвитку дітей з ТПМ з опорою на їхні функційні обмеження та унікальні потреби	8	2	2	-	-	-	4
Тема 3. Реалізація оздоровчих технологій та методик фізичного виховання дітей з ТПМ з урахуванням режимів рухової активності	8	2	2	-	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	26	6	6	-	-	-	12
Змістовий модуль 2. Нетрадиційні оздоровчі технології для дітей з ТПМ в закладі дошкільної освіти							
Тема 4. Особливості впровадження ефективних оздоровчих технологій в закладі дошкільної освіти	8	2	2	-	-	-	4
Тема 5. Методичне підґрунтя системи нетрадиційних оздоровчих технологій та організації занять в ЗДО..	8	2	2	-	-	-	4
Тема 6. Зміст та алгоритм реалізації технології впливу на дихальну функцію дітей з ТПМ.	8	2	2	-	-	-	4
Тема 7. Техніка використання самомасажу в роботі з дітьми з ТПМ.	8	2	2				4
Модульний контроль	2						
Разом	34	8	8	-	-	-	16

Усього	60	14	14	-	-	-	28

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ОСОБЛИВОСТІ ЕРГОТЕРАПІЇ ЯК МЕТОДУ ВІДНОВЛЕННЯ РУХОВИХ, КОГНІТИВНИХ, ЕМОЦІЙНИХ ТА ПСИХІЧНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ЛЮДИНИ

Тема 1. Основні ідеї ерготерапії щодо створення сприятливого середовища для здоров'я осіб з функціональними обмеженнями і підвищення якості їхнього життя

Ознайомлення з сучасними підходами до визначення змісту та алгоритму впровадження оздоровчих технологій.

Ерготерапія як напрям допомоги особам з функціональними обмеженнями та їхньої підтримки, що відповідає сучасним міжнародним стандартам щодо організації стратегій втручання. Мобільність та якість життя як головні орієнтири ерготерапії.

Особливості впровадження програм підтримки осіб з функціональними обмеженнями, базуючись на принципі послідовності та ідеї цілісного розвитку. Вимоги до фахівця, який здійснює психолого-педагогічний вплив на розвиток особи з особливими освітніми потребами.

Ключові слова: інноваційний підхід, ерготерапія, оздоровчі технології, фізичний розвиток, дошкільний вік.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1-4]

Тема 2. Розроблення актуальних цілей фізичного розвитку дітей з ТПМ з опорою на їхні функційні обмеження та унікальні потреби

Принципи оздоровчих технологій: створення освітнього середовища, що забезпечує зняття стресогенних чинників, індивідуальний підхід; принцип цілісності та осмисленого змісту в процесі засвоєння нового матеріалу; усвідомлення дитиною успіху у різних видах діяльності та ін. Розбудова освітнього процесу у відповідності до закономірностей становлення психічних функцій як один з головних принципів оздоровчих технологій.

Оцінка обмежень життєдіяльності дітей з ТПМ з опорою на їхні психофізичні особливості (враховуючи диференціацію потреб дітей з афазією, дизартрією, ринолалією та заїкуванням); основні методи оцінювання та очікувані результати.

Постановка ерготерапевтичних цілей втручання; довгострокові та короткострокові цілі втручання. Вплив на стан розвитку дитини (підвищення адаптивних можливостей дитини) та вплив на стан підготовки навколишнього середовища (адаптація довкілля та створення умов для залучення дітей з ТПМ до активної участі у різних видах діяльності).

Ключові слова: принципи оздоровчих технологій функційні обмеження, тяжкі порушення мовлення, особливі освітні потреби, актуальні цілі розвитку.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1-4]

Тема 3. Реалізація оздоровчих технологій та методик фізичного виховання дітей з ТПМ з урахуванням режимів рухової активності

Впровадження оздоровчих технологій для дітей з ТПМ з позицій системного підходу. Поняття про режим рухової активності та критерії його визначення для дітей з ТПМ. Методика дозування фізичних навантажень; адаптація дитини до навантажень навчального характеру.. Особливості впровадження різних режимів рухової активності: щадного, тонізуючого та тренувального.

Система оздоровчих технологій для організації психолого-педагогічного впливу в групах компенсуючої спрямованості для дітей з ТПМ. Сенсорна інтеграція Дж. Айрес як оздоровча

технологія терапевтичної спрямованості. Рухливі ігри та завдання, спрямовані на розвиток координації рухів. Вправи на розтяжку та релаксацію.

Ключові слова: режим рухової активності, нормалізація тонуусу; координація рухів; постуральний контроль.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1-4]

Змістовий модуль 2.

НЕТРАДИЦІЙНІ ОЗДОРОВЧІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ З ТПМ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 4. Методичне підґрунтя системи нетрадиційних оздоровчих технологій та організації занять в ЗДО

Поняття «нетрадиційні оздоровчі технології» та їх вплив на здоров'я дітей. Оздоровчі технології профілактично-лікувального спрямування у системі оздоровлення дітей дошкільного віку: фітотерапія (чаї, коктейлі, фітомішечки); ароматерапія (ароматизація приміщення); вітамінотерапія (вітамінізація страв).

Оздоровчі технології терапевтичного спрямування: арт-терапії, дихальна та звукова гімнастика, фітболгімнастика, піскова терапія, казкотерапія, ігрова терапія, сміхотерапія; музична терапія; кольоротерапія, психогімнастика, ігри-медитації тощо.

Оздоровчі технології в режимі дня різних вікових груп.

Ключові слова: нетрадиційні оздоровчі технології, казкотерапія, фітболгімнастика, дихальна та звукова гімнастика, різновиди масажу, арт-терапія.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1-4]

Тема 5. Особливості впровадження ефективних оздоровчих технологій для дітей з ТПМ в закладі дошкільної освіти

Нормативно-правове забезпечення фізкультурно- оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах. Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», Наказ МОН України «Про систему організації фізкультурно- оздоровчої та спортивної роботи дошкільних, загальноосвітніх, професійно- технічних та позашкільних навчальних закладах», Наказ МОН України «Про організацію фізичного виховання і масового спорту в дошкільних, професійно- технічних закладах України», Цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації», Базовий компонент дошкільної освіти в Україні, інструктивно-методичні рекомендації щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи в ДНЗ. Державні програми навчання та виховання в дошкільних навчальних закладах («Малютко», «Дитина», «Дитина в дошкільні роки», «Зернятко», «Базова програма «Я у світі»).

Програмовий зміст фізкультурних занять для дітей дошкільного віку.

Ключові слова: фізкультурно-оздоровча робота, ранкова гімнастика, рухливі ігри, фізичні вправи на прогулянці, фізкультхвилинки, динамічні паузи, вправи після денного сну, коригувальна гімнастика, піші переходи, загартовуючі заходи.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1-4]

Тема 6. Зміст та алгоритм реалізації технології впливу на дихальну функцію дітей з ТПМ

Дихальна гімнастика як основа формування мовленнєвого дихання для дітей з порушеннями мовлення. Етапи розвитку дихальних можливостей: вироблення діафрагмального типу дихання та розвиток діафрагмального дихання із застосуванням елементів дихальної гімнастики О. М. Стрельнікової. Мета й правила використання дихальної гімнастики Стрельнікової та її вплив на дихальну функцію дитини з ТПМ.

Дихальна гімнастика у домашніх умовах: підготовка приміщення; алгоритм проведення підготовчого комплексу; особливості проведення вправ для розвитку дихання.

Ключові слова: дихальна гімнастика, діафрагмальне дихання, базові вправи.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1-4]

Тема 7. Особливості використання масажу і самомасажу в роботі з дітьми з ТПМ

Масаж та його різновиди. Біоенергопластика. Самомасаж тіла. Плантарний масаж. Методика Су-Джок терапії. Точковий самомасаж та біологічно активні зони, методика А. Уманської як різновид рефлексотерапії. Застосування голчастих аплікацій за допомогою аплікаторів і валиків у модифікації М. Ляпко і С. Капралова. Умови проведення масажу та самомасажу.

Ключові слова: масаж, самомасаж, біоенергопластика, біологічно активні зони.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1-4]

6. Контроль навчальних досягнень

Система оцінювання навчальних досягнень студентів зі змістовного модуля «Оздоровчі технології та методики виховання дітей з ТПМ»	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Вид діяльності студента					
Відвідування лекцій	1	3	3	4	4
Відвідування семінарських занять	1	3	3	4	4
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	3	30	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
	Разом	-	76	-	93
Максимальна кількість балів: 169					

5.1. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль I.

ОСОБЛИВОСТІ ЕРГОТЕРАПІЇ ЯК МЕТОДУ ВІДНОВЛЕННЯ РУХОВИХ, КОГНІТИВНИХ, ЕМОЦІЙНИХ ТА ПСИХІЧНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ЛЮДИНИ

Тема 1. Основні ідеї ерготерапії щодо створення сприятливого середовища для здоров'я осіб з функціональними обмеженнями і підвищення якості їхнього життя

Завдання: розробити презентаційні матеріали для представлення нещодавно впровадженої в Україні спеціальності «ерготерапевт», збагативши її відомостями з англійських джерел про фахівця-ерготерапевта (occupational therapist). У роботі має бути зрозуміло те, чим цей фахівець відрізняється від фізичного терапевта, сенсорного терапевта та спеціаліста з ЛФК.

Критерії оцінювання:

1. Наявність навичок працювати самостійно, знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел – 1 б.

2. Здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала,

3. Здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал,
4. Здатність систематизувати, інтерпретувати та грамотно презентувати підготовлені матеріали – 1 бал.

Тема 2. Розроблення актуальних цілей фізичного розвитку дітей з ТПМ з опорою на їхні функційні обмеження та унікальні потреби

Завдання: систематизувати і структурувати матеріал, що стосується особливостей фізичного розвитку дітей з трьома різними формами тяжких порушень мовлення. Відповідь оформити як таблицю.

Критерії оцінювання:

1. Наявність навичок працювати самостійно, знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел – 1 б.
2. Здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала,
3. Здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал,
4. Здатність систематизувати, інтерпретувати та грамотно презентувати підготовлені матеріали – 1 бал.

Тема 3. Реалізація оздоровчих технологій та методик фізичного виховання дітей з ТПМ з урахуванням режимів рухової активності

Завдання: прочитати і проаналізувати текст «Використання здоров'язберігаючих та здоров'яформуючих технологій з метою фізичного виховання дошкільників»

http://dnz41.rv.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=120:vykorystannia-zdorov-iazberihaiuchykh-ta-zdorov-iaformuiuchykh-tekhnohii-z-metoiu-fizychnoho-vykhovannia-doshkilnykiv&catid=34&Itemid=119

Обирати один з видів здоров'язбережувальних технологій та розробити рекламний матеріал для нього, який має міститися на одній сторінці, на якій буде представлено чітко і ясно важливу інформацію як візуально, так і словесно.

Критерії оцінювання:

1. Наявність навичок працювати самостійно, знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел – 1 б.
2. Здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала,
3. Здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал,
4. Здатність систематизувати, інтерпретувати та грамотно презентувати підготовлені матеріали – 1 бал.

Змістовий модуль 2.

НЕТРАДИЦІЙНІ ОЗДОРОВЧІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ З ТПМ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 4. Методичне підґрунтя системи нетрадиційних оздоровчих технологій та організації занять в ЗДО

Завдання: створити ментальну карту використання оздоровчих технологій в освітньому просторі.

Критерії оцінювання:

1. Наявність навичок працювати самостійно, знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел – 1 б.
2. Здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала,
3. Здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал,
4. Здатність систематизувати, інтерпретувати та грамотно презентувати підготовлені матеріали – 1 бал.

матеріали – 1 бал.

Тема 5. Особливості впровадження ефективних оздоровчих технологій для дітей з ТПМ в закладі дошкільної освіти

Завдання: змодельовати фрагмент заняття з використання здоров'язберігаючих технологій (фітбол гімнастика, флорбол гімнастика, пісочна терапія, фітотерапія тощо) в роботі з дітьми дошкільного віку з ТПМ.

Критерії оцінювання:

1. Наявність навичок працювати самостійно, знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел – 1 б.
2. Здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала,
3. Здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал,
4. Здатність систематизувати, інтерпретувати та грамотно презентувати підготовлені матеріали – 1 бал.

Тема 6. Зміст та алгоритм реалізації технології впливу на дихальну функцію дітей з ТПМ

Завдання: здійснити пошук технологій розвитку функції дихання у дітей з порушеннями мовлення в науково-методичній літературі, інтернет-ресурсі, практичних розробках. Розробити гру на розвиток мовленнєвого дихання та презентувати її застосуванням для дітей з порушеннями мовлення.

Критерії оцінювання:

1. Наявність навичок працювати самостійно, знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел – 1 б.
2. Здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала,
3. Здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал,
4. Здатність систематизувати, інтерпретувати та грамотно презентувати підготовлені матеріали – 1 бал.

Тема 7. Техніка використання самомасажу в роботі з дітьми з ТПМ

Завдання: створити проект (за вибором): сторінка для батьків «Здоров'я малюків» для розміщення на сайті ЗДО; куточок для батьків «Дзеркало здоров'я дитини», змістом якого має стати демонстрація привабливості здорового способу життя і певні рекомендації для батьків дітей з ТПМ.

Критерії оцінювання:

1. Наявність навичок працювати самостійно, знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел – 1 б.
2. Здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала,
3. Здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал,
4. Здатність систематизувати, інтерпретувати та грамотно презентувати підготовлені матеріали – 1 бал.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Усна форма з виконанням практичного кейсу: розробка заняття із використання оздоровчих технологій для дітей, що мають порушення мовленнєвого та психофізичного розвитку відповідно до запропонованого кейсу.

Критерії оцінювання:

- 5 балів – здатність продемонструвати аналітичне мислення у процесі цілеспрямовано

вибору оздоровчих технік під час аналізу кейсу;

5 балів – виважене обґрунтування обраних технік та прийомів використання оздоровчих технологій;

10 балів – здатність демонструвати обрані оздоровчі технології;

6 балів – здатність до ефективної міжособистісної взаємодії.

6.1. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Навчально-методична карта змістовного модуля «Оздоровчі технології та методики виховання дітей з ТПМ» Разом: 60 годин:

14 годин – лекції, 14 годин – семінарські заняття, 28 годин – самостійна робота, 4 години – модульний контроль

Модулі	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
Назва модуля	Особливості ерготерапії як методу відновлення рухових, когнітивних, емоційних та психічних можливостей людини			Нетрадиційні оздоровчі технології для дітей з ТПМ в закладі дошкільної освіти			
К-ть балів за модуль	76 (балів)			93 (бали)			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
	Основні ідеї ерготерапії щодо створення сприятливого середовища для здоров'я осіб з функціональними обмеженнями і підвищення якості їхнього життя	Розроблення актуальних цілей фізичного розвитку дітей з ТПМ з опорою на їхні функційні обмеження та унікальні потреби	Реалізація оздоровчих технологій та методик фізичного виховання дітей з ТПМ з урахуванням режимів рухової активності	Активний відпочинок та організація самостійної рухової діяльності в ЗДО для дітей з ТПМ	Нетрадиційні оздоровчі технології в роботі з дітьми дошкільного віку з ТПМ	Нетрадиційні оздоровчі технології впливу на дихальну функцію дітей з ТПМ	Використання самомасажу в роботі з дітьми з ТПМ
Бали	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Семінарські заняття	Основні ідеї ерготерапії щодо створення сприятливого середовища для здоров'я осіб з функціональними обмеженнями і підвищення якості їхнього життя	Розроблення актуальних цілей фізичного розвитку дітей з ТПМ з опорою на їхні функційні обмеження та унікальні потреби	Реалізація оздоровчих технологій та методик фізичного виховання дітей з ТПМ з урахуванням режимів рухової активності	Активний відпочинок та організація самостійної рухової діяльності в ЗДО для дітей з ТПМ	Нетрадиційні оздоровчі технології в роботі з дітьми дошкільного віку з ТПМ	Нетрадиційні оздоровчі технології впливу на дихальну функцію дітей з ТПМ	Використання самомасажу в роботі з дітьми з ТПМ
Бали	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1
Самостійна робота	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)
Види контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)			
Підсумковий контроль	169 балів						

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Айрес Дж. Ребенок и сенсорная интеграция. Понимание скрытых проблем развития. – М.: «Теревинф», 2013. – 272 с.
2. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Перший цикл навчання: 1-2 класи: навч.- метод. Посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. Ред. О.М. Докукіної. – К.: Літера, 2017. – 128 с.
3. Організація оздоровчої роботи в ДНЗ / [Г.В. Гаркуша, О.А. Рудік, К.М. Свилярьова; Л.А. Швайка]. – Харків: Основа, 2011. – 319 с.
4. Єфименко М. М. Програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку “Казкова фізкультура” / М. М. Єфименко. – Тернопіль : Мандрівець, 2014. – 52 с.
5. Покровский Б. Дыхательная гимнастика по методу Стрельниковой. – М. : ООО ИКТЦ «Лада», ООО «АСС-Центр», 2008. – 64 с. (серия «Азбука здоровья»)

Додаткова

1. Аналітико-статистичний збірник з фізичного виховання та спорту в навчальних закладах України. – К. : ЛК Мейкер, 2004. – 85 с.
2. Андрущенко Т.К. Формування здоров'язбережувальної компетентності як соціально-педагогічна проблема / Т.К. Андрущенко // Наук. Вісн. Волин. Нац. Ун-ту ім. Лесі Українки: Пед. науки. – 2012. – № 7. – С. 123–127.
3. Бар-Ор О. Здоровье детей и двигательная активность: от физиологических основ до практического применения / О. Бар-Ор, Т. Роуланд; пер. С англ. И. Андреев. – К.: Олимп. Л-ра, 2009. – 528 с.
4. Беленька Г. В. Здоров'я дитини від родини: Як виховувати в сім'ї здорову дитину від народження до повноліття / Національний педагогічний ун-т ім. М.П. Драгоманова. Інститут педагогіки і психології. Кафедра дошкільної педагогіки. Відкрита педагогічна школа ; Беленька Ганна Володимирівна, Богінч Ольга Любомирівна, Машовець Марина Анатоліївна. – К. : СПД Богданова А.М., 2006. – 220 с.
5. Богінч О. Л. Особливості підготовки майбутніх педагогів до фізкультурно-оздоровчої роботи з дошкільниками / О. Л. Богінч // Наукові записки Тернопільського ДПУ : Педагогіка. – 2004. – № 4. – С. 108-111.
6. Ващенко О.М., Романенко Л.В., Макаренко Н.В. Організація впровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес початкової школи: теоретичний вимір. Молодий вчений. –2020. – № 3 (79). – С. 354-359.
7. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. Посіб. – Суми : ВТД “Університетська книга”. – 2008. – 428 с.
8. Волошина Л. Формирование здоровьесберегающего образовательного пространства / Л. Волошина // Дошкольное воспитание. – 2006. – №3. – С.117-122.
9. Гаращенко Л.В. Педагогічні умови застосування здоров'язбережувальних методик виховання в дошкільному закладі / Л.В. Гаращенко // Збірник наукових праць Київського університету імені Бориса Грінченка. — 2010. – Частина 4. — С. 27–34.
10. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н.П. Наволокова – Х.: Вид. група «Основа», 2009. – 176 с. – (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).
11. Іванова Л.І. Фізичне виховання учнів з відхиленнями у стані здоров'я: метод. Посіб. / Л.І. Іванова. – К.: Літера ЛТД, 2012. – 320 с.
12. Каралашвили Е.А. Фізкультурна хвилинка. Динамічні вправи. – М: ТЦ «Сфера», 2007. – 128 с.
13. Косински К. Эрготерапия для детей с аутизмом: Эффективный подход для развития навыков самостоятельности у детей с аутизмом и РАС. – Екатеринбург : Рама Паблишинг, 2017. – 192 с.
14. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» Схвалено Указом

- Президента України від 9 лютого 2016 року № 42/2016.
15. Скрипник Т.В. Вдосконалення змісту професійної діяльності фахівців інклюзивних закладів освіти: ерготерапевтичний підхід Continuing professional education: theory and practice, 64 (3). С. 7-15.
 16. Скрипник Т.В. Програма втручання «Синергія»: формування базових передумов навчання і розвитку у дітей з розладами аутистичного спектра. Методичний посібник. – К.: Вид-во «Альянт». – 2020. – 56 с.
 17. Сучасні здоров'язбережувальні технології : монографія / за загальною редакцією проф. Ю. Д. Бойчука. – Харків : Оригінал, 2018. – 724 с.
 18. Сучасні тенденції спрямовані на збереження здоров'я людини //Збірник наукових праць. – Харків, 2020. – Випуск 1. – 228 с.
 19. Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період. Лист МОНмолодьспорт № 1/9-413 від 28.05.12 року

Додаткові ресурси

<http://slovník.com.ua/?grupa=11> педагогічна енциклопедія

<http://pedlib.ru/> педагогічна бібліотека

<https://www.youtube.com/watch?v=qgdY75YI7As> Оздоровчі технології

https://scholar.google.com/citations?user=mat2WMIAAAAJ&hl=id#d=gs_md_cita-d&u=%2Fcitations%3Fview_op%3Dview_citation%26hl%3Did%26user%3Dmat2WMIAAAAJ%26citation_for_view%3Dmat2WMIAAAAJ%3Au-x6o8ySG0sC%26tzm%3D-120

<http://nauch.com.ua/psihologiya/5477/index.html> «Методичні рекомендації до програми виховання та навчання дітей від двох до семи років «Дитина».

Арт-терапія в корекційній роботі з дошкільниками із тяжкими порушеннями мовлення

<https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-kazkoterapii-u-roboti-z-doshkilnikami-z-vadami-movlennja-272667.html> Казкотерапія для дітей з порушеннями мовлення

<https://www.youtube.com/watch?v=fWU9INOh74I> Дихальна гімнастика Стрельникової

<http://krasnokutsk.irc.org.ua/news/09-56-28-15-05-2020/> Дихальна гімнастика Стрельникової

<https://www.youtube.com/watch?v=DBnBXRcf6uE> – точковий масаж (Уманська)

http://www.mon.gov.ua/images/files/doshkilna-crednya/doshkilna/progr_rozv/1.pdf

<https://vseosvita.ua/library/teatr-fizicnogo-vihovanna-ta-ozdoroavlennja-ditej-doshkilnogo-viku-za-metodikou-m-m-efimenka-265798.html>

Театр фізичного виховання Єфименка

<http://zhuravlyk.uz.ua/organizacija-zhittvedialnosti-ditej-v-dnz/fizicnij-rozvitok/fizkulturno-ozdorovchi-zaxodi/innovacijni-tehnologi%D1%97/> Інноваційні оздоровчі технології. Ігровий стретчинг

<http://metodportal.com/node/83911> Хромотерапія у роботі вчителя-логопеда.

<https://vseosvita.ua/library/zdorovazberigajuci-tehnologii-ak-zasib-formuvanna-movlennevoi-kompetentnosti-ditej-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-v-umovah-inkluzivnoi-osviti-294304.html> Здоров'язберігаючі технології, як засіб формування мовленнєвої компетентності дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти

ДОДАТОК**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ****Змістовий модуль 1. ОСОБЛИВОСТІ ЕРГОТЕРАПІЇ ЯК МЕТОДУ
ВІДНОВЛЕННЯ РУХОВИХ, КОГНІТИВНИХ, ЕМОЦІЙНИХ ТА ПСИХІЧНИХ
МОЖЛИВОСТЕЙ ЛЮДИНИ****Тема 1. Основні підходи ерготерапії; особливості роботи ерготерапевта у складі міждисциплінарної команди**

Підготуватися до дискусії на тему: «Які особливі орієнтири роботи ерготерапевта сприятимуть підвищенню ефективності роботи логопеда?».

Для підготовки до цього завдання важливо продумати такі аспекти:

1. Чому головна спрямованість роботи ерготерапевта може бути цінною для навчання і розвитку дітей з ТПМ?
2. Що може не враховувати у своїй роботі вчитель-логопед у порівнянні з ерготерапевтом?
3. Які Ви бачите шляхи удосконалення професійної майстерності вчителя-логопеда з опорою на досвід ерготерапевтів?

Критерії оцінювання роботи на семінарському занятті:

Характеристика критерію	Мах кількість балів
Під час дискусії/ презентації студент демонструє здатність рефлексії та ініціативи	3
Під час дискусії/презентації студент демонструє здатність до критичного мислення	2
Студент наводить приклади та демонструє розуміння практичного застосування отриманих знань для власного розвитку та формування професіоналізму	2
Студент демонструє високий рівень грамотності усного та писемного мовлення	2
Студент використовує засоби візуалізації, зокрема комп'ютерні технології чи інші	2
Мах	10

За відвідування заняття студент додатково отримує 1 бал.

Тема 2. Розроблення актуальних цілей фізичного розвитку дітей з ТПМ з опорою на їхні функційні обмеження та унікальні потреби

Підготувати заготовки для командної гри. Для цього треба окремо на кожній картці прописати: 1) 5 функційних обмежень фізичного плану у дітей з тими чи іншими ТПМ та 2) п'ять їхніх унікальні потреби. Таким чином, у кожного учасника гри має бути 10 карток (на 5-х з них – функційні обмеження, на 5-х – унікальні потреби).

Критерії оцінювання роботи на семінарському занятті:

Характеристика критерію	Мах кількість балів
Під час дискусії/ презентації студент демонструє здатність рефлексії та ініціативи	3
Під час дискусії/презентації студент демонструє здатність до критичного мислення	2

Студент наводить приклади та демонструє розуміння практичного застосування отриманих знань для власного розвитку та формування професіоналізму	2
Студент демонструє високий рівень грамотності усного та писемного мовлення	2
Студент використовує засоби візуалізації, зокрема комп'ютерні технології чи інші	2
Max	10

За відвідування заняття студент додатково отримує 1 бал.

Тема 3. Реалізація оздоровчих технологій та методик фізичного виховання дітей з ТПМ з урахуванням режимів рухової активності

I. Систематизуйте матеріал стосовно щадного, тонізуючого та тренуючого режимів рухової активності (РРА). Розробіть таблицю, у якій представлено переваги і недоліки кожного з цих РРА.

II. Підготуватися до обговорення програми М.М. Єфименко «Театр фізичного виховання для дошкільнят» за такими питаннями:

1. Оберіть з 10 «заповідей» системи М.М. Єфименка ті 4, які Ви вважаєте найголовнішими. Зробіть ранжування цих 4-х «заповідей» - від найважливішої, на Ваш розсуд, до менш важливої. Обґрунтуйте свою думку.

2. Поміркуйте над диференційним підходом М. М. Єфименка щодо фізичного розвитку дівчат та хлопців, що представлено у таблиці «Рухові та особистісні ознаки чоловічості й жіночості». Напишіть свої три коментаря до цієї ідеї.

3. Розробіть логічну «піраміду», підґрунтя якої – головні ідеї М.М. Єфименка, викладені у «Театрі фізичного виховання для дошкільнят», середина – найважливіший зміст цієї методики, а вершина – цілі чи очікувані результати.

Критерії оцінювання роботи на семінарському занятті:

Характеристика критерію	Max кількість балів
Під час дискусії/ презентації студент демонструє здатність рефлексії та ініціативи	3
Під час дискусії/презентації студент демонструє здатність до критичного мислення	2
Студент приводить наводить приклади та демонструє розуміння практичного застосування отриманих знань для власного розвитку та формування професіоналізму	2
Студент демонструє високий рівень грамотності усного та писемного мовлення	2
Студент використовує засоби візуалізації, зокрема комп'ютерні технології чи інші	2
Max	10

За відвідування заняття студент додатково отримує 1 бал.

Змістовий модуль 1. НЕТРАДИЦІЙНІ ОЗДОРОВЧІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ З ТПМ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 4. Особливості впровадження ефективних оздоровчих технологій в закладі дошкільньої освіти

I. Підготуватись до дискусії на семінарському занятті за такими питаннями:

1. Поняття оздоровчі технології.
2. Оздоровчі технології традиційні та нетрадиційні.

3. Парціальні освітні програми з фізичного виховання та фізкультурно-корекційної роботи в ЗДО.
4. Практичний досвід ЗДО з використання оздоровчих технологій:
 - а) заняття з фізичної культури (в спортивному залі та басейні);
 - б) спортивні свята та розваги;
 - в) рухова активність протягом дня (фізкультурні хвилинки, гімнастика пробудження);
 II. Підготувати презентацію на тему «Використання оздоровчих технологій у контексті формування моделі здорової дитини».

Критерії оцінювання роботи на семінарському занятті:

Характеристика критерію	Мах кількість балів
Під час дискусії/ презентації студент демонструє здатність рефлексії та ініціативи	3
Під час дискусії/презентації студент демонструє здатність до критичного мислення	2
Студент наводить приклади та демонструє розуміння практичного застосування отриманих знань для власного розвитку та формування професіоналізму	2
Студент демонструє високий рівень грамотності усного та писемного мовлення	2
Студент використовує засоби візуалізації, зокрема комп'ютерні технології чи інші	2
Мах	10

За відвідування заняття студент додатково отримує 1 бал.

Тема 5. Методичне підґрунтя системи нетрадиційних оздоровчих технологій та організації занять в ЗДО

Підготуватись до дискусії на семінарському занятті за такими питаннями:

1. Поняття про інноваційні оздоровчі технології в освітньому процесі.
2. Нетрадиційні здоров'язберігаючі технології в ЗДО:
 - а) оздоровчі нетрадиційні методи (пальчикова, дихальна, імунна, психогімнастика);
 - б) профілактично-лікувальні (фітотерапія, ароматерапія)
 - в) сміхотерапія, пісочна терапія тощо.

Критерії оцінювання роботи на семінарському занятті:

Характеристика критерію	Мах кількість балів
Під час дискусії/ презентації студент демонструє здатність рефлексії та ініціативи	3
Під час дискусії/презентації студент демонструє здатність до критичного мислення	2
Студент наводить приклади та демонструє розуміння практичного застосування отриманих знань для власного розвитку та формування професіоналізму	2
Студент демонструє високий рівень грамотності усного та писемного мовлення	2
Студент використовує засоби візуалізації, зокрема комп'ютерні технології чи інші	2
Мах	10

За відвідування заняття студент додатково отримує 1 бал.

Тема 6. Зміст та алгоритм реалізації технології впливу на дихальну функцію дітей з ТПМ.

I. Підготуватись до дискусії на семінарському занятті за такими питаннями:

1. Особливості мовного дихання дитини ТПМ.
2. Дихальні ігри та вправи їх використання на заняттях та протягом дня
3. Методика О. Стрельнікової.

II. Розробити фрагмент заняття з використанням дихальної гімнастики (К. Бутейко, за методикою О. Стрельнікової)

Критерії оцінювання роботи на семінарському занятті:

Характеристика критерію	Мах кількість балів
Під час дискусії/ презентації студент демонструє здатність рефлексії та ініціативи	3
Під час дискусії/презентації студент демонструє здатність до критичного мислення	2
Студент наводить приклади та демонструє розуміння практичного застосування отриманих знань для власного розвитку та формування професіоналізму	2
Студент демонструє високий рівень грамотності усного та писемного мовлення	2
Студент використовує засоби візуалізації, зокрема комп'ютерні технології чи інші	2
Мах	10

За відвідування заняття студент додатково отримує 1 бал.

Тема 7. Техніка використання самомасажу в роботі з дітьми з ТПМ

I. Підготуватись до дискусії на семінарському занятті за такими питаннями:

1. Масаж в логопедичній роботі, як засіб корекції мовленнєвих порушень.
2. Розвиток дрібної моторики дитини ТПМ.
3. Техніка масажу Су-Джок.

II. Рольова гра «Розкажи віршик руками».

Критерії оцінювання роботи на семінарському занятті:

Характеристика критерію	Мах кількість балів
Під час дискусії/ презентації студент демонструє здатність рефлексії та ініціативи	3
Під час дискусії/презентації студент демонструє здатність до критичного мислення	2
Студент наводить приклади та демонструє розуміння практичного застосування отриманих знань для власного розвитку та формування професіоналізму	2
Студент демонструє високий рівень грамотності усного та писемного мовлення	2
Студент використовує засоби візуалізації, зокрема комп'ютерні технології чи інші	2
Мах	10

За відвідування заняття студент додатково отримує 1 бал.